VSV's aan de slag met ontwikkelingen rondom integrale geboortezorg

VSV-carrousel: informatiebijeenkomst van twee uur steunt VSV's in hun verdere ontwikkeling

Nic van Son

De VSV-carrousel trekt sinds september 2013 het land door om VSV's te informeren over integrale zorg, hechte samenwerking en de financiële en organisatorische consequenties daarvan. De initiatiefnemers van deze serie informatiebijeenkomsten hopen zo de VSV's te kunnen ondersteunen bij hun ontwikkeling. "Integrale zorg is geen vaststaand model, je moet het zelf vorm geven. Wij stimuleren de VSV's om de regie daarover te voeren binnen hun eigen regio."

Mede naar aanleiding van de adviezen van het Stuurgroeprapport 'Een goed begin' zijn op allerlei plaatsen in Nederland verloskundige samenwerkingsverbanden (VSV's) aan het professionaliseren om betere en geïntegreerde geboortezorg te kunnen bieden waarin de zwangere vrouw centraal staat. Maar er bestaat geen blauwdruk voor hoe een VSV het beste georganiseerd kan worden of voor wat de juiste integrale zorg is. Om VSV's in hun ontwikkelingsproces te ondersteunen, is daarom de zogenaamde VSV-carrousel opgezet: een door het hele land trekkende (vandaar de naam 'carrousel') informatiebijeenkomst die het VSV inzicht biedt in waar het op dit moment staat. Twee van de docenten van de VSV-carrousel, Inge Boesveld en Jolande IJsseldijk, leggen uit wat zij VSV's kunnen bieden.

Informeren en inzicht geven

"In feite heeft onze bijeenkomst twee doelen," zo steekt Jolande IJsseldijk van wal. "Goed informeren is het eerste doel. We vertellen wat er komt kijken bij het bieden van integrale zorg, hoe je het vorm kunt geven, welke juridische, financiële en organisatorische aspecten een rol spelen en hoe overheid en verzekeraars er tegenaan kijken. Wat we níet doen is advies geven over hoe het eruit moet gaan zien: de beste keus is namelijk per regio verschillend. Wat wij willen is om alle leden van het VSV op de hoogte te brengen; het VSV kan zich dan op basis van goede informatie verder ontwikkelen." Het tweede doel is om elk VSV inzicht te bieden in waar het op dit moment staat in zijn ontwikkeling. "Elk VSV zoekt zijn eigen weg," legt Inge Boesveld uit. "Je ziet dan ook veel verschillen, van VSV's die al verregaand samenwerken tot VSV's die alleen gezamenlijk opgestelde protocollen volgen. Wat wij doen is het VSV een spiegel voorhouden: kijk, hier sta je nu en die en die stappen zou je nog kunnen nemen. Om dat zo objectief mogelijk te doen, hebben wij een speciaal instrument ontwikkeld, de VSV-integratiemeter."

Zes domeinen

De VSV-integratiemeter is gebaseerd op onderzoeksliteratuur uit andere (zorg)sectoren, waar al langer ervaring is met de ontwikkeling naar integrale zorg. "Voor de geboortezorg is de VSV-integratiemeter wel op maat gemaakt," vertelt Inge. "Wil je zorg geïntegreerd aanbieden, dan moet je op zes domeinen activiteiten ontplooien. Binnen elk domein kun je verder of minder ver in het proces zitten. Om dat helder te krijgen, vragen wij voorafgaand aan de bijeenkomst aan alle leden van

Een goed begin

In 2010 adviseerde de Stuurgroep zwangerschap en geboorte in haar rapport 'Een goed begin' dat de kwaliteit van de geboortezorg verbeterd zou moeten worden door een hechtere samenwerking en betere communicatie tussen alle betrokken professionals onderling. Om aan dit advies uitvoering te geven, is het College Perinatale Zorg (CPZ) in het leven geroepen, waarin alle veldpartijen rondom de perinatale zorg in Nederland samenwerken. Het CPZ stimuleert kennisuitwisseling en faciliteert en organiseert zo nodig activiteiten. De VSV-carrousel en de VSV-integratiemeter sluiten direct aan op de visie, missie en doelstellingen van het CPZ.

Nic van Son is freelance tekstschrijver

het VSV om een vragenlijst in te vullen. Tijdens de bijeenkomst nemen we de resultaten door. Zo komt een beeld naar voren van hoe ver het VSV staat voor wat betreft de zes domeinen: de cliënte centraal stellen, de coördinatie van de zorg, het organisatieniveau, de ondersteuning, de omgeving en het gemeenschappelijk referentiekader. Dat laatste domein heeft betrekking op het onderlinge vertrouwen, een basisvoorwaarde om verder te kunnen."

Verdere stappen

De VSV-integratiemeter maakt duidelijk hoe ver het VSV is: is er nog sprake van 'volledig apart functioneren' van alle professionals, of 'vindt er afstemming en coördinatie plaats'? Of is er sprake van een 'volledig geïntegreerde organisatie'? Inge: "Onze ervaring is dat nog geen enkel VSV die laatste kwalificatie haalt. Het loopt uiteen van afstemming via protocollen tot een redelijke mate van coördinatie in het zorgaanbod. Er zijn vooral grote verschillen in ondersteuning, zoals het wel of niet delen van faciliteiten of het hebben van een gezamenlijke website." Van de geanalyseerde vragenlijsten wordt een digitaal verslag gemaakt op basis waarvan het VSV vervolgens verdere stappen in zijn ontwikkeling kan nemen.

De organisaties achter VSV-carrousel

De VSV-carrousel is een initiatief van vier organisaties die de ontwikkeling en verbetering van de integrale geboortezorg op verschillende manieren ondersteunen. Het Jan van Es Instituut is een onafhankelijk expertisecentrum dat zich onder andere richt op kennisverzameling en kennisdeling over de organisatie van de geïntegreerde zorg. Stichting STBN zet zich door advies en projectmanagement in voor een gezonde organisatie van de geboortezorg in Nederland. Het ROS-netwerk (Regionale Ondersteuningsstructuur) stimuleert integratie en samenwerking binnen de eerstelijnszorg en biedt ondersteuning in de eerste lijn. Talmor zorgt voor kwaliteitsverbetering door zorgprofessionals te versterken en hun kennis te vergroten.

Na training iedereen heeft dezelfde uitgangspositie

Zelf de regie voeren

De VSV-carrousel wordt gewaardeerd, geeft Jolande te kennen. "Vooral het feit dat alle leden van het VSV binnen twee uur volledig geïnformeerd worden, wordt als positief ervaren. Iedereen heeft dan dezelfde uitgangspositie." Ook de VSV-integratiemeter levert positieve reacties op. Inge: "Daar zijn mensen enthousiast over. Ze krijgen een duidelijk beeld van waar ze nu staan, kunnen dat binnen het VSV bespreken en dan bepalen welke stappen ze verder kunnen nemen." Ook daarbij kan het VSV overigens ondersteuning krijgen. Er is een gespreksleidraad ontwikkeld aan de hand waarvan de ROS-adviseur samen met het VSV een vervolgplan uit kan stippelen. Inge en Jolande hopen dat VSV's op deze manier zelf de regie gaan voeren. "Er zijn veel mogelijkheden om integrale zorg vorm te geven. Het belangrijkste is om nu zelf en gezamenlijk sturing te geven aan die ontwikkeling."

Wilt u meer weten over deze VSV-carrousel, neem dan contact op met uw ROS-adviseur of één van de samenwerkingspartners: het Jan van Es Instituut (info@jvei.nl), Stichting STBN (info@stbn.nl) en/of Talmor (info@talmor.nl). ■